

ГРАВЕ ОСИГУРУВАЊЕ НЕЖИВОТ АД СКОПЈЕ

Акционерско Друштво за осигурување
ГРАВЕ НЕЖИВОТ СКОПЈЕ
Бр. 0202-27/15
01.09.2023 год.
Скопје

УСЛОВИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ ОД ОПАСНОСТИ
ОД ПОЖАР И НЕКОИ ДРУГИ ОПАСНОСТИ

Скопје, септември 2023 година

Усвоени со одлука на Управен одбор број 0202-27/15 од 01.09.2023 година

УСЛОВИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ ОД ОПАСНОСТИ ОД ПОЖАР И НЕКОИ ДРУГИ ОПАСНОСТИ

(1) Предмет на осигурување, од опасностите наведени во членот 2 од овие Услови, можат да бидат сите предмети, освен оние што со овие услови се исклучени од осигурувањето.

(2) Осигурени се само оние предмети што се означени во полисата, а според следниве одредби:

(1) кај осигурувањето на градежни објекти и други недвижни предмети се сметаат осигурени сите делови на градежниот објект, темелните и подрумските ѕидови, сите вградени инсталации, сета вградена опрема (лифт, централно греење со цистерна за гориво, бојлери, уреди за климатизација, хидрофори и др.).

Посебно не може да се осигури само покривот и запаливите делови на градежниот објект.

(2) Кај осигурувањето подвижни предмети, ако во полисата предметите не се поединечно наведени, туку како група, се смета дека се осигурени сите што се наоѓаат во местото на осигурувањето, а ѝ припаѓаат на осигурената група, како оние што постоеле во моментот на склучување на осигурувањето, така и оние што дополнително се внесуваат во таа група.

Осигурени се само оние предмети што се сопственост на осигуреникот и на лицата што со него живеат во заедничко домаќинство.

(3) Само ако е посебно договорено и во полисата означено, осигурени се:

(1) предмети на работниците што се на работа на местото на осигурување, како и предмети на трети лица примени заради поправка, преработка, обработка, чување, продажба, во залог под наем и на услуга;

(2) брани - масивно градени (од камен, бетон, метал) и насипи од земја со непропустливо јадро и обложени со цврст материјал (камен, бетон и сл.) од водената страна;

(3) железнички пруги;

(4) изградени брегови, кејови, пристаништа - брани и пропусти (од камен, бетон, метал и сл.);

(5) насипи - обложени или обѕидани со цврст материјал (камен, бетон, асфалт и сл.);

- (6) мостови;
- (7) огради, потпорни ѕидови, патишта, друмови, авионски писти, тротоари, поплочени дворови);
- (8) жичена мрежа со столбови - во лозја, хмељските насади, овошните плантажи и сл;
- (9) мелиорации, регулации и обложени или обѕидани насипи на водени текови, кои се масивно градени;
- (10) подземни, надземни и подводни мрежи (водоводна, канализациска, телефонска, плинска, електрична и сл.) освен мрежата што е составен дел на зградата, како и мрежата на територијата на индустриското претпријатие;
- (11) спортски терени, терени на детски игралишта, отворени капалишта или лизгалишта;
- (12) пари и хартии од вредност;
- (13) предмети во рудници под земја;
- (14) залихи на шталско ѓубре;
- (15) предмети на изложби и панаѓури;
- (16) приколки, самоодни машини и трактори на земјоделските стопанства;
- (17) масла и други полнења, како катализатори кога нивната вредност не е содржана во вредноста на осигурените предмети;
- (18) телевизиски и радиски антени.

(4) По овие услови не можат да бидат предмет на осигурување:

- 1) штети настанати како последица од земјотрес;
- 2) земјишта, непоплочени дворови, брани и насипи што не се изградени во смисла на ставот 3 точка 2 и 5 од овој член на условите, морска вода во преработка;
- 3) насипи, брегови, кејови, пристанишни брани и пропусти;
- 4) посеви на страк, плодови на стебло, родни и неродни насади (овоштарници, лозја и сл.) освен овошни стебла во дворни места;
- 5) копнени моторни возила, приколки и самоодни машини, освен во случај на ставот 3 точка 16 и кога претставуваат трговски залихи во трговијата, царинските склади, во работилниците на поправки и слично;
- 6) пловни објекти на вода;
- 7) воздушни летала;
- 8) стока во превоз;
- 9) риби и други животни во истечни и мирни води;
- 10) предмети изложени на саеми;
- 11) непечени тули на отворен простор;
- 12) патишта без долна подлога.

ОСИГУРЕНИ ОПАСНОСТИ (РИЗИЦИ)

Член 2

- (1) Осигурувањето според овие Услови дава осигурителна заштита од следните ризици (основни ризици):

- 1) пожар и удар од гром;
- 2) експлозија, освен експлозија на нуклеарна енергија, доколку не е договорено поинаку;
- 3) излевање вода од водоводна и од канализациска инсталација;
- 4) луња;
- 5) град;
- 6) удар со сопствено моторно возило и сопствена подвижна работна машина во осигурени градежни објекти;
- 7) паѓање на воздушни летала;
- 8) манифестација и демонстрација.

(2) Ако посебно се договори и се плати доплатна премија, осигурителната заштита се проширува на еден или на повеќе дополнителни опасности, според тоа како ќе се договори, и тоа:

- 1) поплава и порој;
- 2) лизгање и одронување на земјиште;
- 3) лизгање на земјиштето;
- 4) снежна лавина;
- 5) истекување на течности (лекажа);
- 6) самозапалување на залихи;
- 7) излевање на вжарена течна растопена маса;
- 8) удар на непознато моторно возило во осигуран градежен објект.

Индустриските организации што произведуваат, обработуваат или преработуваат течна растопена маса, можат со зголемување на премијата да договорат проширена заштита и од ризикот излевање на вжарена течна растопена маса.

(3) Со осигурувањето, кога ќе се оствари осигурен случај, се покриени:

- 1) штетите од уништување или оштетување на осигурен предмет предизвикани при спасување (уривање, изнесување, укажување помош и слично) поради настанатиот осигурен случај;
- 2) штетите поради исчезнување осигурен предмет при настанување осигурен случај;
- 3) трошоците направени со расчистување и уривање во врска со настанатиот осигурен случај на осигурениот предмет;
- 4) трошоците што осигуреникот ги направил кога настанал осигурениот случај на осигурениот предмет за преземените мерки заради отклонување и намалување во висина одредена според членот 22 од овие услови;

(4) Осигурителот има обврска да исплати надоместок само во случај на непосредна штета на осигурениот предмет, а не и посредна штета, како што е штета до која дошло поради: загуба на закупнина, загуба предизвикана со прекин на работа, намалена можност за употреба и поради други слични загуби поради настанатиот осигурен случај.

ОБЕМ НА ОПАСНОСТИТЕ ОД ПОЖАР И УДАР НА ГРОМ

Член 3

(1) Под пожар, во смисла на овие услови, се смета оган појавен надвор од определено огниште или оган што го напуштил ова место и е способен понатаму да се развива во својата сопствена сила.

(2) Не се смета дека настапил пожар и осигурителот нема обврска да плати надоместок ако осигурениот предмет е уништен и оштетен:

1) поради изложување на оган или топлина заради обработка или за други цели (на пример во индустриска преработка при пеглање, сушење, пржење, печење и сл.) или поради паѓање или фрлање во огниште (печка, шпорет и сл.);

2) со осмадување (подгорување), опрлување или прегорување од цигари, пури, справи за осветлување, жар и сл.;

3) поради вриење или затоплување, варење, чадење и сл.

(3) Со осигурувањето од опасности од пожар не се опфатени штети на оцаците настанати во врска со вршење на нивната функција.

(4) Осигурувањето од удар на гром, во смисла на овие услови, покрива штети што громот ги предизвикал на осигурените предмети со дејство на силата или топлината, како и штети од удар на предмети соборени од громот.

(5) Со осигурувањето не се опфатени:

1) Штети на осигурените електрични машини, апарати (вклучувајќи ги и апаратите за готвење, пеглање, греење на кревет, радиоапарати, телевизиски приемници, ламби, светилки и сл.) или на електрични водови заради дејство на електрична енергија од пресилен напон или загревање поради преоптоварување, атмосферски влијанија како статички оптоварувања, индукција поради атмосферски празнења и слични појави, бидејќи таквите штети се сметаат за погонски. Меѓутоа, се надоместува штета од пожар што би настанал со дејствување на електрична енергија и кој, по престанувањето на тоа дејство, самостојно се развивал;

2) штети предизвикани со пренесување на електричната енергија преку водови како последица на удар на гром, како и штети на заштитни осигурувачи од кој било вид, заштитни прекинувачи, одводници за пренапон, громобрани и слични уреди, настанати при вршење на нивната нормална функција.

ОБЕМ НА ОПАСНОСТИ ОД ИЗЛЕВАЊЕ НА ВОДА ОД ВОДОВОДНА И ОД КАНАЛИЗАЦИСКА ИНСТАЛАЦИЈА

Член 4

(1) Излевање на вода, во смисла на овие услови, се смета:

1) Неочекувано излевање на вода од водоводни и одводни (канализациски) инсталации, како и од уреди за греење со топла вода и парно греење и други уреди и апарати што се приклучени на водоводната мрежа, поради оштетување (кршење, прскање или откажување на уредите за управување и сигурност) на тие уреди и апарати.

Под инсталација на соодветниот објект се смета сè до приклучокот на надворешната мрежа (пример: шахта, хидрофор, потстаница за топла вода).

2) Неочекувано избивање на пареа од уредите за топла вода или за парно греење.

(2) Осигуреникот е должен да се грижи за одржување на водоводната и на одводната канализациска мрежа, на уредите за греење со топла вода и за парното греење, како и за нивната заштита од мраз.

(2) Со осигурување не се опфатени штети:

- 1) од излевање на вода од отворени славини, како и од водоводни (канализациски цевки), ако штетата настанала поради затнување на цевките;
- 2) од кршење или прскање поради смрзнување настанати на самите водоводни и одводни уреди, апарати и котли;
- 3) поради дотраеност, истрошеност и корозија во просториите на осигуреникот, кои се достапни на контролата на осигуреникот;
- 4) од габички поради влага;
- 5) загуба на вода и загубена добивка;
- 6) штети на хидроскопни залихи што не се ускладиштени на палети високи најмалку 10 см или на пропишан начин;
- 7) настанати како последица на повреда на должноста на осигуреникот од ставот 2 од овој член;
- 8) од излевање вода на надворешна инсталација (улична и сл.);
- 9) од лизгање на земјиште како последица на излевање вода од водоводни и канализациски цевки;
- 10) поради смрзнување на инсталациите и уредите што се под контрола на осигуреникот.

ОБЕМ НА ОПАСНОСТИ ОД ЕКСПЛОЗИЈА

Член 5

(1) Под експлозија, во смисла на овие услови, со исклучок на експлозија од нуклеарна енергија, доколку не се договори поинаку, се смета ненадејно пројавување сила, заснована на стремежот на пареа или гасови за проширување.

Експлозија на садови под притисок (казани, цевки и сл.) постои само тогаш кога сидовите на садот во толкава мера се искинати што се јавува моментно изедначување на внатрешниот и на надворешниот притисок.

(2) Со осигурувањето не се опфатени:

- 1) штети на предметите на осигуреникот предизвикани од минирања што се вршат во рамките на неговата дејност или во рамките на дозволената дејност на трети лица;
- 2) штети на машини предизвикани од експлозија во просторот за внатрешно согорување (цилиндарот на моторот);
- 3) штети од експлозија што се нормална појава во процесот на производство;
- 4) штети од експлозивното издувување од печки и слични направи;
- 5) штети од биолошки карактер;
- 6) штети поради пробивање воздушен сид;
- 7) штети од воден удар, кои во тунели и цевководи под притисок се манифестираат како експлозија;
- 8) штети од експлозија на садови под притисок од ставот 1 алинеја 2 од овој член поради дотраеност, појава на трошење или прекумерна наслага на рѓа, бигор, талог, тиња на осигурените предмети, но се надоместува штета на други предмети во врска со настанатата експлозија.

ОБЕМ НА ОПАСНОСТ ОД ЛУЊА

член 6

(1) Под луња, во смисла на овие услови, се смета ветер со брзина од 17,2 метри во секунда, односно 62 км на час (јачина од 8 степени по Бофоровата скала) или повеќе.

Ќе се смета дека дувал ветер со оваа брзина во местото каде што се наоѓаат осигурените предмети, ако ветерот кршел гранки и стебла или оштетил редовно одржуван градежен објект. Во случај на сомневање, осигуреникот мора да ја докаже брзината на ветерот со извештај на хидрометеоролошката служба.

(2) Штети од луња се опфатени со осигурувањето ако се предизвикани механички оштетувања на осигурените предмети:

- 1) со непосредно дејство од луњата;
- 2) со директен удар од соборените или од носените предмети од луњата;
- 3) нанесување снег со ветер.

(3) Со осигурувањето од луња не се опфатени штети:

- 1) од навлегување на дожд, град или снег или други наноси низ отворен прозорец или други отвори што постојат на зградата, освен ако отворите настанале од луњата;

- 2) штети од дожд и други врнежи на предмети сместени во слободен простор (во пластови, камари и сл.) во ритчиња, под настрешници и други отворени згради;
- 3) над со пропис предвидена тежина со снег;
- 4) на градежен објект што не бил изграден според вообичаениот начин на градење во тоа место, или слабо е одржуван или дотраен;
- 5) на фолии од вештачки материјал на топли леи, а кои служат за покривање растенија непосредно или во вид на тунел, доколку не се договори поинаку, освен најлони чиј век на траење по гаранција на производителот е помал од една година.

ОБЕМ НА ОПАСНОСТ ОД ГРАД

Член 7

- (1) Со осигурувањето се опфатени штети од уништување, односно оштетување на осигурените предмети што ги предизвикува градот со својот удар. Опфатени се и штетите од навлегување град и дожд низ отвори настанати од паѓање град.
- (2) Со осигурувањето не се покриени штети на стаклата и на фолиите на топли леи и на оранжерији, како и на штети на малтерот на фасадата, лошо одржувана или дотраена.
Доколку посебно се договори, покриени се штети на стакла и најлони за топли леи и стакленици, освен за најлони чиј век на траење по гаранцијата на производителот е помал од една година.

ОБЕМ НА ОПАСНОСТ ОД УДАР НА СОПСТВЕНО МОТОРНО ВОЗИЛО И СОПСТВЕНА ПОДВИЖНА РАБОТНА МАШИНА

Член 8

- (1) Со осигурувањето се опфатени штети што настанале од удар на сопствено моторно возило или со сопствена подвижна машина на осигурените градежни објекти.
- (2) Со осигурувањето се опфатени и штети на други осигурени предмети што ќе настанат како последица на уривање на градежниот објект или на дел од објектот, предизвикано со удар на моторно возило во смисла на став 1 од овој член.

ОБЕМ НА ОПАСНОСТ ОД ПАЃАЊЕ НА ВОЗДУШНО ЛЕТАЛО

Член 9

- (1) Под паѓање на воздушно летало, во смисла на овие услови, се смета паѓање на воздушно летало од кој било вид врз осигурени предмети.
- (2) Се смета дека настапил осигурен случај паѓање на воздушно летало, ако со непосреден удар на воздушното летало или од неговите делови, како и од

предмети од воздушното летало, се уништи или се оштети осигурениот предмет.

ОБЕМ НА ОПАСНОСТ ОД МАНИФЕСТАЦИЈА И ДЕМОНСТРАЦИЈА

Член 10

- (1) Под манифестација и демонстрација, во смисла на овие услови, се смета организирано и спонтано јавно покажување на нерасположение од група граѓани.
- (2) Се смета дека настапил осигурен случај манифестација и демонстрација ако осигурениот предмет е уништен на кој било начин на делување на манифестантите, односно демонстрантите (уривање, демолирање, разбивање, палење и др.).

ОБЕМ НА ОПАСНОСТ ОД ПОПЛАВА, ПОРОЈ И ВИСОКА ВОДА

Член 11

(1) Под поплава, во смисла на овие услови, се смета стихиско неочекувано плавење на теренот од постојани води (реки, езера, мориња и др.) поради тоа што водата се излила од коритото или го провалила одбранбениот насип или браната, излевање на вода поради вонредна висока плима и на брановите на море и езера со необична јачина, како и од надоаѓање вода од вештачки езера.

Поплава се смета и неочекувано плавење на теренот поради нагло образување големо количество водена маса, која настанала како последица на пороен дожд.

Под порој се смета стихиско неочекувано плавење на теренот со водена маса што се образува низ стрмни терени поради силни атмосферски врнежи и се слива низ улиците и патиштата.

Со осигурувањето од поплава се опфатени само штети што се предизвикани на осигурени предмети додека поплавата трае и непосредно по повлекување на водата.

(3) Со осигурувањето не се опфатени:

- 1) штети на цевководи, канали и тунели од внатрешната страна предизвикани од механичкото дејство на водата;
- 2) штети од габички поради влага;
- 3) штети од лизгање на теренот како последица на поплава и порои;
- 4) штети од подземна вода во ископи, нископи, подземни ходници и јами во рудниците;

- 5) штети од плавење на вода излеана од канализациска мрежа, освен ако до излевањето дошло поради поплава или порој;
- 6) штети на предмети сместени во живи или во суви корита на потоци и реки, како и на простор помеѓу потоци и реки и насипи (индукционо подрачје), доколку поинаку не се договори.
- 7) штети на хидроскопни залихи што не се ускладиштени на палети високи 10 см или на пропишан начин.

(4) Со осигурувањето не се опфатени штети на хидроградежни објекти поради подлокување на надворешните страни, а на канали, тунели и цевководи штетите од притисокот предизвикан од поплава во смисла на претходниот став, доколку не се договори поинаку.

(5) Со осигурувањето се опфатени штети од висока вода на хидроградежни објекти.

Под висока вода во смисла на овие услови се смета:

- 1) исклучива појава на невообичаен пораст на водостојот;
- 2) подземна вода како последица на висока вода.

Обврска на осигурителот за штети од висока вода и подземна вода како нејзина последица почнува со порастот на високата вода над однапред утврдените месечни коти на водостојот или протекот измерен спрема најблискиот поставен покажувач на водостојот.

За секој одделен месец нормален е овој највисок месечен водостој за последните 20 години што го покажува покажувачот на водостојот најблизок до осигурените предмети, со исклучок на особено високите водостои.

ОБЕМ НА ОПАСНОСТА ОД ЛИЗГАЊЕ И ОДРОНУВАЊЕ НА ЗЕМЈИШТЕТО

Член 12

- (1) Под лизгање на земјиште, во смисла на овие услови, се сметаат ненадејни движења на земјишната површина на коси терени со јасни манифестации на расцепување на површината на земјиштето и срозување, кои со појава на силни деформации и пукнатини на градежните објекти, настануваат во краток временски период.
- (2) Под одронување, во смисла на овие услови, се смета откинување и паѓање на материјалот како геолошка појава, или во врска со лизгањето на теренот.
- (3) Се смета дека настапил осигурен случај доколку деформациите, оштетувањата или уништувањата на осигурениот предмет настанале поради движење на земјиштето, притисок или удар на земјишниот материјал.
- (4) Со осигурувањето не се опфатени штетите:
 - 1) на осигурениот предмет кои настанале пред или во моментот на склучувањето на осигурувањето;

- 2) на осигурениот предмет доколку лизгањето на земјиштето или одронувањето се предизвикани со дејноста на осигуреникот или со дејноста на кое било лице;
- 3) со осигурувањето не се опфатени трошоците за санирањето на земјиштето.

ОБЕМ НА ОПАСНОСТА ОД СЛЕГНУВАЊЕ НА ЗЕМЈИШТЕ

Член 13

(1) Под слегнување на земјиште, во смисла на овие услови, се смета ненадејно вертикално движење на земјината почва - улегнување како геолошка и хидролошка појава.

(2) Со осигурувањето на овие услови се опфатени штети од уништување и/или конструктивно уништување на осигурениот предмет. Под конструктивно оштетување на осигурените предмети се сметаат деформации, пукнатини, кршење поодделни витални делови, објекти, уреди, инсталации и сл., без кои објектот, уредите, инсталациите и сл., не можат да се стават во предвидената функција и/или безбедно да се користат.

(3) Со осигурување по овие услови не се покриени штетите на осигурените предмети кај кои не настанало оштетување во смисла на став 1 и 2 од овој член:

- 1) слегнување поради грешка во статичка пресметка;
- 2) промена на естетскиот изглед на осигурениот предмет;
- 3) центрирање, испитување и пуштање во погон на машини и уреди кај кои не настанало оштетување на виталните делови;
- 4) испитување и пуштање во работа инсталации од сите видови;
- 5) кршење стакло од сите видови;
- 6) пукнатини на земјишните објекти што не ја загрозуваат стабилноста или функционалноста на објектот;
- 7) пукнатини на сите делови на градежниот објект, кои не влијаат врз стабилноста на тој дел или на целиот објект;
- 8) малтерски пукнатини од сите видови;
- 9) пукнатини на керамички и на сите други обложни плочки;
- 10) молерофарбарски и собосликаарски работи на градежните објекти.

(4) Со осигурување по овие услови не се опфатени индиректните штети како последица на слегнувањето на земјиштето и тоа:

- 1) загуба на производство;
- 2) загуба заради престанување на работата;
- 3) договорена загуба или одговорност;
- 4) трошоците направени при спасување и расчистување;
- 5) трошоците за санација на земјиштето - почвата.

ОБЕМ НА ОПАСНОСТА ОД СНЕЖНА ЛАВИНА

Член 14

- (1) Под снежна лавина, во смисла на овие услови, се смета снежна маса во движење, која се откинала од планинските страни.
- (2) Со осигурувањето се опфатени и штети предизвикани од дејството на воздушниот притисок од снежната лавина.

ОБЕМ НА ОПАСНОСТА ОД ИСТЕКУВАЊЕ (ЛЕКАЖА)

Член 15

- (1) Под истекување (лекажа) во смисла на овие услови, се смета истекување на осигурени течности односно гасови од неподвижни садови - цистерни, цевководи и сл., ако течноста истече поради ненадејно прскање на садот или неочекувано расипување на вградените уреди за испуштање и преточување на течности.
- (2) Нема да се надомести штета ако осигурената течност истече доколку прскањето на садот или расипувањето на уредите настанало поради дотраеност, лошо одржување на садот односно уредите или лошо зачепување, односно лоши капачиња.

Со осигурувањето се покриени штети само на осигурената течност, односно гасовите, доколку не е договорено поинаку.

Ако посебно се договори, покриени се штети од истекување на самиот осигурен предмет. Осигурувањето може да се заклучи само на „прв ризик“.

ОБЕМ НА ОПАСНОСТА ОД ИЗЛЕВАЊЕ НА ВЖАРЕНА ТЕЧНО РАСТОПЕНА МАСА

Член 16

- (1) Од опасноста излевање на вжарена течно растопена маса е покриена штета што би била предизвикана на осигурени предмети поради неочекувано излевање на вжарена течно растопена маса надвор од определеното место за испуштање и одвод и ако не е предизвикан пожар.

Штетата што притоа ќе настапи на уредите за отоплување и одвод се надоместува само ако е предизвикана од надворешно дејство на растопена маса.

(2) Со осигурувањето е покриена и штетата на растопената маса.

ОБЕМ НА ОПАСНОСТА ОД САМОЗАПАЛУВАЊЕ НА ЗАЛИХИ

Член 17

(1) Самозапалувањето е физичко-хемиски и биолошки процес на преобање на материјата од цврста состојба во состојба на пепел или прав без влијание на надворешни извори на пламен или висока температура.

(2) Материји склони на самозапалување се: материјали од растително потекло (сено, житарици и сл.), тресет и фосилни јаглени, масти и масла од растително потекло, хемиски материји и смеси (фосфор, цинков и алуминиумски прав, соединенија на сулфур со метали, гареж, метално-органички соединенија, хидросулфиди, натриум, карбид на калциум и др.).

Влакнестите материјали поседуваат способност на самозапалување само во случаите ако се натопени со растителни и животински масти: ленено, конопно и памучно масло, фирнајс, рибино масло и др.

(3) Опасноста од самозапалување на залихи е опфатена со осигурување само ако залихите се складирани и ако другите работи се извршени според законските, односно техничките прописи.

УДАР ОД НЕПОЗНАТО МОТОРНО ВОЗИЛО ВО ОСИГУРЕН ГРАДЕЖЕН ОБЈЕКТ

Член 18

(1) Со осигурувањето се опфатени штети на осигурениот градежен објект, кои ќе настанат со удар на непознато моторно возило.

(2) Со осигурување се опфатени штетите и на другите осигурени предмети, кои ќе настанат како последица на уривање на градежниот објект или на дел од објектот предизвикано од удар на моторното возило во смисла на став 1 од овој член.

ВРЕДНОСТА НА ОСИГУРЕНИОТ ПРЕДМЕТ

Член 19

Вредноста на осигурениот предмет, доколку не се договори поинаку, е:

- 1) за градежни објекти - цената на изградба на нов објект според цените во местото каде што се наоѓа објектот, намалена за износот на проценетото амортизирање;
- 2) за залихи на стока, материјал и суровина - набавната цена, а ако пазарната цена е пониска од набавната, тогаш пазарната цена зголемена за зависните трошоци;
- 3) за залихи на готови производи и недовршени производи кај производителот - производната цена, а ако пазарната цена е пониска од производната, пазарната цена;
- 4) за машини, уреди и инсталации, транспортни средства и средства за врска, инвентар и предмети за домаќинство - набавната цена на нови предмети намалена за износот на проценетото амортизирање (техничко и економско);
- 5) за шуми - трошоците за подигнување, односно вредноста на дрвената маса, што во секој одделен случај треба точно да се определи;
- 6) за предмети од благородни метали, непреработени скапоцени метали, бесценети камења и бисерни ѓердани, ретки и скапоцени предмети, уметнички предмети, планови, датотеки, цртежи, модели, калапи, макети, документи, ракописи, збирки на предмети и деловни книги, износот што спогодбено ќе се одреди помеѓу осигурителот и договарачот на осигурувањето. Ако тој износ спогодбено не се одреди, предметите од оваа точка се сметаат осигурени најмногу до висината утврдена со одлука на Управен одбор.
Фиксните износи се менуваат во зависност од промената на цените на пазарот врз основа на податоците на Заводот за статистика на Република Македонија.
- 7) за пари, хартии од вредност, архивска граѓа, за музеи и предмети за изложби - спогодбено одредениот износ помеѓу осигурителот и договарачот на осигурувањето.

МЕСТО НА ОСИГУРУВАЊЕ

Член 20

- (1) Осигурувањето важи за времето додека осигурените предмети се наоѓаат на местото означено во полисата.
- (2) Осигурувањето е во важност и тогаш кога сите осигурени предмети ќе се пренесат од местото што е означено во полисата на некое друго во рамките на осигурениковото седиште, односно место на живеење на територија на Република Македонија.
- (3) Предметите на земјоделските стопанства, групно осигурени со една полиса (паушално осигурување), се осигурени сè додека се наоѓаат на земјишниот posed, пазарот, на местото на преработка, обработка, поправката и услугата. Овие предмети се сметаат за осигурени и при превозот дотаму и назад, освен кога се во превоз со јавни превозни сообраќајни средства.

- (4) Средствата на работните организации се осигурени и на местото на обработката, преработката, како и кај лицата, на кои им се дадени на услуга или под закуп.
- (5) Ако осигурениот предмет, според природата на употребата, се преместува од едно на друго место, тоа треба да се наведе во полисата, во тој случај, доколку не може точно да се означат одделните места на осигурувањето, местото на осигурување е ограничено на територијата на Република Македонија.
- (6) Осигурувањето не важи за времето додека осигурените предмети се наоѓаат на изложби, панаѓури или саем, доколку не се договори поинаку.
- (7) Кај осигурување на „прв ризик“ во полисата се наведува прецизна локација на местото за секој осигурен предмет.

УТВРДУВАЊЕ НАДОМЕСТОК ОД ОСИГУРУВАЊЕТО

Член 21

(1) Висината на надоместокот од осигурувањето се утврдува:

- 1) во случај на уништување или исчезнување на предмети според вредноста на осигурениот предмет (член 19), во време на настанување на осигурениот случај, намалена за вредноста на остатоците;
- 2) во случај на оштетување - во висина на трошоците за поправка според цената на материјалите и работната рака во време на настанување на осигурениот случај, намалени за износот на проценетото амортизирање и за вредноста на остатокот, доколку не е договорено поинаку.

Поголемите трошоци за поправки што настанале поради тоа што при поправката на оштетениот предмет се направени измени, подобрувања, паѓаат на товар на осигуреникот.

- (2) За макадамски и шумски патишта се признава надоместок за штета на горниот слој само во случај кога едновременно на истото место е оштетен и долниот слој. За штети на долниот слој се надоместува најмногу износот на трошоците за изведување на изградениот дел на слојот од проектот.
- (3) Ако предметите се осигурени на „прв ризик“ од опасностите од чие остварување настане штета, надоместок ќе се плати во висина на настанатата штета, а најмногу до договорената сума на осигурување „прв ризик“. Одредбите за подосигурување во овој случај не се применуваат.

НАДОМЕСТОК НА ТРОШОЦИ

Член 22

(1) На име трошоци за расчистување и уривање, во врска со настанатиот осигурен случај на осигурениот предмет, осигурителот ги надоместува нужните издатоци за расчистување и уривање, но доколку поинаку не се договори,

најмногу до 3% од сумата на осигурување односно од вистинската вредност на оштетените предмети кај осигурувањата на договорена вредност.

Во трошоци за расчистување спаѓаат нужните издатоци за расчистување и чистење на местото каде што е предизвикана штетата, како и издатоците за пренесување на изгореното, шутот и тињата до најблиското дозволено место на растоварување. Во трошоците за уривање спаѓаат нужните трошоци што договаработ на осигурувањето ги имал, по настанување на осигурениот случај, за уривање на преостанатите оштетени неупотребливи делови за нивното пренесување до најблиското место за растоварување.

(2) Осигурителот ги надоместува нужните трошоци што договаработ на осигурувањето ги направил кога настанал осигурен случај на осигурен предмет за преземените мерки поради отстранување и намалување на штетата, па и тогаш кога тие мерки не биле успешни, но доколку поинаку не се договори, најмногу до 5% од сумата на осигурувањето, односно од вистинската вредност на оштетените предмети кај осигурувањата по договорена вредност.

(3) Вкупниот надоместок на име трошоци од ставовите 1 и 2 од овој член и на име надоместок на осигурувањето (член 21) не може да ја надмине сумата на осигурувањето, односно вистинската вредност на штетата, оштетениот предмет. Неопходните трошоци за отстранување и намалување на штетата, направени по налог на осигурителот, се надоместуваат и тогаш кога заедно со надоместокот од осигурувањето (член 21) ја надминуваат сумата на осигурување.

(4) Во случај на подосигурување, трошоците за расчистување, уривање, како и трошоците за отстранување и намалување на штетата се надоместуваат во ист сразмер како и надоместокот од членот 21, освен во случаите кога тие трошоци се направени по налог на осигурителот.

(5) Осигурителот нема обврска да ги надомести трошоците предизвикани заради отстранување на причината на штетата, како и трошоците за интервенција на противпожарните друштва или на други организации чија должност, според карактерот на работењето, е бесплатно да даваат помош кога ќе настапи осигурен случај.

ВАЖНОСТ НА ОПШТИТЕ УСЛОВИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ ИМОТИ (ЦИВИЛ И ИНДУСТРИЈА)

Член 23

Доколку не се во спротивност со овие услови, на осигурувањата склучени по овие услови се применуваат Општите услови за осигурување имоти.

ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 24

Постапка по приговори

Во случај осигурителот и осигуреникот да не се согласат по однос на обемот и висината на штетата, осигуреникот има право на приговор во рок од осум дена од приемот на писменото известување од осигурителот до Второстепената комисија за решавање штети по приговор, што е должна во рок од 30 дена да одговори по приговорот.

Член 25

Постапка по жалба

Договаработ, односно осигуреникот во однос на работењето на Друштвото има право на жалба до Агенцијата за супервизија во осигурување како надлежен орган за супервизија на друштвата за осигурување.

Член 26
Решавање спорови

Евентуалните спорови што би произлегле од договорот за осигурување договорните страни ќе ги решаваат спогодбено, а доколку не дојде до спогодба, надлежен е стварно надлежниот суд според местото на склучување на договорот за осигурување.

Член 27
Обработка и заштита на личните податоци

Согласно одредбите од Законот за заштита на личните податоци ГРАВЕ ОСИГУРУВАЊЕ НЕЖИВОТ АД Скопје врши обработка (собирање, евидентирање, организирање, чување итн.) на лични податоци на физички лица-договорувачи на осигурување односно осигуреници чии лични податоци ги обработува ГРАВЕ ОСИГУРУВАЊЕ НЕЖИВОТ АД Скопје со цел исполнување на права и обврски кои произлегуваат од конкретниот закон. Личните податоци ќе се обработуваат само на начин што обезбедува соодветно ниво на безбедност на личните податоци со примена на соодветни технички или организациски мерки, со имплементиран систем за информациска сигурност заради заштита на личните податоци, согласно стратегиите и политиките на ГРАВЕ ОСИГУРУВАЊЕ НЕЖИВОТ АД Скопје. ГРАВЕ ОСИГУРУВАЊЕ НЕЖИВОТ АД Скопје во својство на контролор на личните податоци, истите ги користи совесно, законито и согласно целта за која се собрани.

Член 28
Основ и цел за обработка на лични податоци

Врз основа на член 109 од Законот за супервизија на осигурување, а во согласност со Законот за заштита на личните податоци ГРАВЕ ОСИГУРУВАЊЕ НЕЖИВОТ АД Скопје собира, обработува, чува, користи и доставува лични податоци кои се неопходни при склучување на договорите за осигурување (полиси). Контролорите може да ги обработуваат личните податоци со цел исполнување на правата што произлегуваат од договорот за осигурување, односно со цел водење на постапка за надомест на штета и воспоставување на бази на податоци за настанати штети.

ГРАВЕ ОСИГУРУВАЊЕ НЕЖИВОТ АД Скопје ги обработува личните податоци само врз основа на претходна согласност од субјектот на личните податоци.

Согласноста за обработка на личните податоци може да се повлече во секое време трајно или привремено преку доставување на известување за повлекување на согласност по пошта на следната адреса: „ул.Пиринска“ бр.23, 1-1/5, 1000 Скопје“ или преку електронска адреса info@grawe.mk.

Член 29
Пренос на личните податоци

ГРАВЕ ОСИГУРУВАЊЕ НЕЖИВОТ АД Скопје е дел од Групацијата Grawe. Личните податоци на субјектите на лични податоци се пренесуваат во рамките на Групацијата, односно во матичното друштво Grazer Wechselseitige Versicherung Aktiengesellschaft. При вршење на преносот на личните податоци се обезбедува високо ниво на технички и организациски мерки за обезбедување на тајност и заштита на личните податоци.

Член 30

Обработка на лични податоци за цели на директен маркетинг

Личните податоци со исклучок на податоците за здравствена состојба, ГРАВЕ ОСИГУРУВАЊЕ НЕЖИВОТ АД Скопје ги обработува за цели на директен маркетинг само врз основа на дадена согласност за обработка на лични податоци за цели на директен маркетинг кои ги врши за себе или поврзаните друштва во земјата или во странство.

Член 31

Права на субјектите на личните податоци

Во врска со сите прашања поврзани со обработка на лични податоци, за остварување на правата кои произлегуваат од Законот за заштита на личните податоци субјектите на лични податоци доставуваат барање на адреса на Граве Осигурување Неживот АД Ул.Пиринска 23,1-1/5 Скопје со назнака за Офицер за заштита на лични податоци.

Член 32

Рокови на чување на лични податоци

Личните податоци, ГРАВЕ ОСИГУРУВАЊЕ НЕЖИВОТ АД Скопје ги чува во рок до 10 години по истекот на договорот за осигурување или во случај на настанување на штета, 10 години по затворањето на случајот на настанување на штетата, согласно член 109 став 8 од Законот за супервизија на осигурување.

По истекот на роковите од став 1 на овој член личните податоци ќе бидат избришани/уништени од базите на податоци на ГРАВЕ ОСИГУРУВАЊЕ НЕЖИВОТ АД Скопје.

Претседател на Управен одбор

Елизабета Брашњовска

